

ling weet van boschbouw geen tittel of jota en denkt maar, dat die boomen daar vanzelf gegroeid zijn. Hij kan zich niet voorstellen dat een bosch een kapitaal is, dat alleen na jaren rente opbrengt en dan nog niet eens altijd voldoende, als men rekent hoeveel jaren van zorg er aan verbonden zijn; hoeveel gevaren men loopt door ziekten, brand, storm zijn kapitaal, geheel of gedeeltelijk te verliezen, nog niet eens gerekend de te betalen belasting. Als stedeling kan de Heer R. zich dat misschien niet voorstellen en de eigenaars betichten van egoïsme. Doch boschbouw is een vorm van bodemcultuur, evengoed als land- en tuinbouw. Ook hier is een tijd van zaaien en planten en een tijd van oogsten. Boschbouw is een economische kwestie en niet een van verfraaiing. Hoewel 't gepaard kan gaan, mag men het eerste niet uit het oog verliezen; en dat doen menschen, idealisten als de Heer R. Hoevele leden van de N. N. H. V. en der Vereeniging tot B. v. N. M. weten *iets* van 't ontstaan en bestaan onzer bosschen? Weten zij wel aan wien wij die bosschen te danken hebben? Ik geloof niet, dat velen er iets van weten of begrijpen. Al dat gepraat over onze bosschen als *Natuurmonument* is een miskenning van 't geen onze voorvaderen op dit gebied gedaan hebben. De gemeenschap heeft in deze *nooit iets* gedaan.

LEONARD A. SPRINGER.

BEHOUDT ONS HOUT!

ONDER dezen titel kwamen in het vorig jaar eenige artikelen in den „Kampioen”; de bedoeling was, de aandacht te vestigen op den dagelijkschen strijd tusschen aan den eenen kant de grondspeculanten, aan den anderen kant de natuurliefhebbers, met de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland vooraan.

Het artikel van Mr. Reitsma in een vorig nummer van „De Levende Natuur” sloot hierbij aan: het beoogde, een praktische uitwerking van bovenstaanden „cri de coeur” te zijn.

Of het hier in geslaagd is, betwijfel ik.

Zijn betoog zou opgaan, als het verloop zoo was: iemand wil een huisje bouwen in een bosch; de grondeigenaar wil hem wel een stuk verkoopen; men vraagt dan de goedkeuring van Gedeputeerden, die een natuurbeschermer hooren, en zich, naar Mr. R. wil, „ter plaatse” kunnen „overtuigen van de juistheid der aangevoerde argumenten”, waar in de practijk wel niet veel van zal komen!

In onze samenleving echter wordt niet gebouwd, omdat iemand een huis noodig heeft, maar omdat een exploitatie-maatschappij, eventueel een makelaar in onroerend goed, zooveel mogelijk — dus liefst zoo klein mogelijk — terreinen en huizen aan den man wil brengen. Zouden Gedeputeerden weigeren, dan zou het commercieele doel niet bereikt worden, en dan weet men wel andere middelen!

Leerzaam op dit gebied is de ondergang van het Peking Bosch, te Baarn. (Mr. R. bedoelt waarschijnlijk met „Baarnsche Bosch” dit bosch.) Op het mooiste gedeelte hiervan, om den vijver heen en op het bergje bij dien vijver, was, na verkoop van het bosch, een kapverbod gelegd, ingevolge de Noodboschwet, om zoo dit schilderachtige plekje te bewaren. Toen begonnen de exploitanten van het villapark den vijver te dempen, om ook daar eenige huizen te zetten; de belooning bleef niet uit: het bergje, waarachter nu voor de oogen der natuurliefhebbers eenige dakkamertjes zouden oprijzen, had alle attractie verloren, en het kapverbod werd over het heele gebied opgeheven.

En zoo zou het ook in de toekomst gaan: van alle plannen van overleg met Gedeputeerden zou niets komen, want dadelijk na verkoop in handen der bouwspeculanten zullen

deze ijlings hun nieuwe bezitting gaan raseeren, zooveel hun maar mogelijk is; wie zal *daarna* bezwaar hebben, dat zij op de dan ontstane, onaantrekkelijke rommelige vlakke zooveel bouwen, als het hun lust? En altijd zullen er nog menschen gevonden worden, die in een villa-„park” met den deftigen naam van het vroegere landgoed wát graag gaan wonen!

Neen, de primaire gedachte in dezen moet m.i. zijn: behoudt ons hout.

Een gelegenheid om die verwezenlijkt te houden, heeft ons volk laten voorbijgaan; dat was toen de Noodboschwet zou vervangen worden door een blijvende wet. In den oorlog was men gewend geraakt aan het beginsel, dat de Gemeenschap voor haar dringende belangen mag ingrijpen in de private rechten der particulieren; ook de Noodboschwet gaf hier uiting aan door paal en perk te stellen aan *misbruik* van recht door de bosschen-exploitanten. Helaas is in de nieuwe Boschwet 1922 hierin in 't geheel niet voorzien, en onbegrijpelijk is het, dat in de volksvertegenwoordiging niet krachtiger is opgekomen voor de gedachte, dat géén particulier het „*ius abutendi*”, het recht te misbruiken en te vernielen, heeft over goederen, die der Gemeenschap tot onberekenbaar heil kunnen strekken. Want als de primaire zonde van kappen van bosschen en andere houtopstanden is gebreideld, zal men bijna altijd (het bovengenoemde voorval met den vijver, en een enkele keer het bouwen op bijzonder mooie heidenvelden uitgezonderd), voldoende contróle kunnen uitoefenen op het bouwen zelf, en de wijze van bebouwing. Het is dus te hopen, dat, vooral waar van de in de wet genoemde onteigening van particuliere gronden zelden iets zal komen, verschillende politieke partijen in het belang van volksgezondheid, volksgeluk en volksverheffing, een herziening van de Boschwet in dezen geest in hun programma's zullen opnemen, en de vereenigingen tot natuurbescherming zoo'n herziening willen voorbereiden en propageeren.

In verband met de zwaardere adviseerende, misschien wel wettelijk vast te leggen taak, die deze vereenigingen zullen krijgen, lijkt mij meerdere samensmelting tusschen verwante vereenigingen zeer gewenscht.

„Langzamerhand, bij het groeien van hun publiekrechtelijke bevoegdheid en van de volksvertoeging in dezen, zou aan hen de uitvoering van boschwet en andere wetten op dit gebied, voorts jacht- en visscherijwet, trekhondenwet, vogelwet, veewet, enz. kunnen worden opgedragen. Maar dan zal eerst een lange periode van groei voleindigd moeten zijn, van groei in de richting van één machtig Orgaan-der-Volksovertoeging, tot instandhouding van al het Schoone in de Schepping.”

M. V. D. GOES V. NATERS.

NASCHRIFT.

Ik heb eventjes gearzeld om de beide voorgaande artikelen op te nemen en wel uit vrees voor plaatsgebrek. Niet dat ze te lang zijn, maar wat moet ik doen met al de opmerkingen, die er het gevolg van kunnen worden? Toch bevatten ze zooveel belangrijks, dat ik het er maar op waag, maar onder voorwaarde dat we voor minstens een half jaar de discussies sluiten, want we hebben onze ruimte ook hard noodig voor de Natuurlijke Historie van Nederland. Van mijn voorrecht als redacteur maak ik echter gebruik voor het plaatsen van enkele kanteekeningen.

I. Ons land is wel dichtbevolkt en de cijfers die de Heer Springer ter vergelijking aanhaalt lijken wel angstig, maar zoo dicht is de bebouwing toch niet, of er blijft nog wel op een vijftigtal plaatsen de gelegenheid om de Nederlandsche flora en fauna op terreinen, van tien tot duizend H.A. groot, gelegenheid te geven tot vrije ontwikkeling en de Nederlanders toe te staan zich daaraan te verheugen. Dergelijke terreinen noemen wij natuurmonumenten.